

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Kaupunginhallitus	327	18.08.2014	1	
Kaupunginvaltuusto	125	25.08.2014	5	

355-2014 (001, 014)

Erityisen kuntajakoselvityksen tilanne

Tiivistelmä:

Turun seudun erityinen kuntajakoselvitys jatkuu neljässä kuntaryhmässä, joissa kussakin tehdään kuntarakennelain tarkoittama selvitys. Esitys kuntaryhmiksi ei täytä niitä kriteerejä, joita Turun kaupunki on asettanut kuntarakenteen kehittämiseksi Turun kaupunkiseudulla.

Kh § 327

Kaupunginjohtaja Aleksi Randell:

Turun seudun 17 kunnan kuntajakoselvittäjät esittelivät kuntajakoselvityksen selvitysryhmän kokouksessa 17.6.2014 kuntaryhmät, joissa kussakin tehdään kuntarakennelain tarkoittamat selvitykset. Kuntajakoselvittäjien esitys kuntarakennevaihtoehdoista ja yhdistymisperusteista on oheismateriaalina (Oheismateriaali 1). Kuntaryhmistä ei pyydetä kuntien kannanottoja.

Yhdistymisselvitykset tehdään seuraavissa kuntaryhmissä:

1. Turku, Kaarina, Lieto/Tarvasjoki, Paimio ja Sauvo
2. Raisio, Rusko, Nousiainen, Mynämäki ja Vehmaa
3. Naantali ja Masku Naantali, Masku, Taivassalo ja Kustavi
4. Aura ja Pöytyä

Kolmantena mainitussa kuntaryhmässä tehdään erikseen selvitykset yhtäältä Naantalista ja Maskun yhdistymisestä sekä toisaalta Naantalista, Maskun, Taivassalon ja Kustavin yhdistymisestä. Mikäli kunkin kuntaryhmän selvitys johtaisi kuntaliitokseen ryhmän kaikkien kuntien kesken, olisi selvitysalueella jatkossa neljä kuntaa nykyisen seitsemäntoista asemesta.

Kuntarakennelain säännökset kuntien osallistumisesta ja kuntajakoselvittäjän toimivallasta

Kuntarakennelain (1698/2009) 16 §:n mukaan kuntien on osallistuttava erityiseen kuntajakoselvitykseen ja kuntajakoselvittäjän ehdotuksen valmisteluun siten kuin kuntien yhteisen esityksen valmistelusta saman lain 2 ja 3 luvussa säädetään.

Edelleen saman pykälän mukaan jos kuntajakoselvittäjä katsoo selvityksen perusteella kuntajaon muuttamisen tarpeelliseksi, hänen on tehtävä muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustoille ehdotus kuntajaon muuttamisesta. Jos kaikkien muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustot hyväksyvät kuntajakoselvittäjän ehdotuksen, kunnat tekevät selvittäjän ehdotuksen mukaisen yhteisen esityksen kuntajaon muuttamisesta ministeriölle.

Jos yhden tai useamman muutoksen kohteena olevan kunnan valtuusto ei hyväksy kuntajakoselvittäjän ehdotusta kuntajaon muuttamisesta, selvittäjä toimittaa esityksensä kuntajaon muuttamisesta ministeriölle ja liittää siihen muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustojen selvittäjän ehdotuksesta antamat lausunnot. Samalla selvittäjä voi esittää ministeriölle kuntalain 30 §:ssä

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Kaupunginhallitus	327	18.08.2014	1	
Kaupunginvaltuusto	125	25.08.2014	5	

tarkoitettun kunnallisen kansanäänestyksen toimittamista kuntien yhdistymistä koskevasta ehdotuksestaan.

Kuntarakennelain 17 §:n mukaan kuntajakoselvittäjällä on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset kuntien ja kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen hallintoa ja taloutta koskevat tiedot sekä muuta apua.

Kuntarakennelain säännökset tarkoittavat, että kuntajakoselvittäjällä on toimivalta mm. määrätä kuntaryhmät, joissa selvitykset toimitetaan riippumatta siitä, millaisia näkemyksiä kunnat ryhmistä tai selvityksen muusta etenemisestä esittävät. Kuntien on myös näkemyksestään riippumatta osallistuttava kuntajakoselvittäjän ehdotuksen valmisteluun sekä annettava kuntajakoselvittäjälle apua. Kunta käyttää päätösvaltaansa siinä vaiheessa, kun se päättää kuntajakoselvittäjän tekemän yhdistymisesityksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Kuntajakoselvityksen eteneminen ja organisointi

Kuntajakoselvitykset ovat jatkuneet elokuussa 2014. Yhdistymisselvitykset, yhdistymisesitykset ja yhdistymissopimukset valmistellaan valtiovarainministeriön toimeksiannon mukaisesti 30.9.2014 mennessä.

Selvitykset organisoidaan uusissa kuntaryhmissä samankaltaisesti kuin alkuperäisessä 17 kunnan erityisessä kuntajakoselvityksessä. Kuntajakoselvittäjät ovat pyytäneet kuntia nimeämään edustajansa selvitysryhmään sekä toimialueiden valmisteluvastaavat. Turun kaupunginhallitus on pyydetyn mukaisesti nimennyt Turun kaupungin edustajat (Kh 24.6.2014 § 294).

Turun kaupungin aikaisemmat kannanotot kuntarakenteen uudistamisesta

Turun kaupungin kanta kuntarakenteen uudistamiseen Turun kaupunkiseudulla on määritetty kaupungin lausunnossa kuntarakennelakiluonnoksesta (Kv 25.2.2013 § 47). Kaupunginvaltuuston päätökseen perustuen kaupunginhallitus on vahvistanut kaupungin näkemyksen lausunnossa erityisen kuntajakoselvityksen asettamisesta (Kh 11.11.2013 § 469), lausunnossa luonnoksesta kuntarakennelain muuttamisesta (Kh 3.3.2014 § 92) sekä kannanotossa kuntajakoselvityksen jatkotyöskentelystä (Kh 26.5.2014 § 231).

Keskeisimmät seikat Turun kaupungin näkemyksessä ovat olleet seuraavat:

- Kuntarakennelain yhdyskuntarakenne- ja työssäkäyntiperusteen samanaikainen täytyminen muodostaa kaupunkirakenteellisesti ja toiminnallisesti luonnollisen selvitysalueen. Tämän mukaisesti muodostettavassa selvitysalueessa olisivat luontevasti mukana ainakin Turku, Kaarina, Lieto, Masku, Naantali, Raisio ja Rusko.
- Turun kaupunkiseudulla ei ole missään olosuhteissa mahdollista tehdä kuntarakenneselvitystä ilman Turun kaupunkia.
- Koko uudistuksen kannalta on ratkaisevaa, mitä toiminnallisesti ja rakenteellisesti yhtenäisellä ydinkaupunkiseudulla tapahtuu.

Kuntajakoselvittäjät esittivät 24.4.2014 kuntarakennevaihtoehtojen selvittämistä Turun selvitysalueella mm. siten, että selvittäisiin Turun kaupunkiseudun ydinkuntien Kaarinan, Liedon/Tarvasjoen, Raision, Ruskon ja Turun yh-

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Kaupunginhallitus	327	18.08.2014	1	
Kaupunginvaltuusto	125	25.08.2014	5	

distymistä. Pyydettyä kannanottona Turun kaupunginhallitus totesi, että ehdotus vastaa riittävässä määrin Turun kaupungin näkemystä kuntarakenteen kehittämistarpeesta (Kh 26.5.2014 § 231).

Johtopäätökset kuntajakoselvittäjien esityksestä

Kuntajakoselvittäjien 17.6.2014 tekemä esitys selvitettäväksi kuntaryhmiksi ei täytä niitä kriteerejä, joita Turun kaupunki on pitänyt perusteina kaupunkiseudun kuntarakenteen tarkastelulle. Ongelmallisia ovat ainakin seuraavat seikat:

- Ehdotus ei puutu ydinkaupunkiseudun kuntarajat ylittävään yhtenäiseen yhdyskuntarakenteeseen Turun pohjoispuolella, jonka johdosta esitys ei edistä riittävässä määrin ydinkaupunkiseudun kuntarakenteen kehittämistarpeita
- Sauvon kunta ei täytä kuntarakennelain yhdyskuntarakennepuustetta eikä työssäkäyntiperustetta
- Paimion kaupunki ei täytä kuntarakennelain työssäkäyntiperustetta

Turun kaupunginhallitus käsitteli kuntajakoselvittäjien esitystä kokouksessaan 16.6.2014 (Kh 16.6.2014 § 284). Kaupunginhallituksen keskusteluun ja Turun kaupungin aikaisempiin kannanottoihin perustuen kaupunginjohtaja jätti kuntajakoselvityksen selvitysryhmän kokouksessa 17.6.2014 Turun kaupungin alustavan kannanoton selvittäjien esitykseen (Liite 1).

Turun kaupungin on perusteltua tukea kuntajakoselvityksen jatkamista kuntajakoselvittäjien ehdottamilla kuntaryhmillä huolimatta siitä, että kuntaryhmät eivät täytä kaupungin kuntarakenteen tarkastelulle asettamia kriteerejä. Kaupunki on pitänyt erityisen kuntajakoselvityksen toimittamista Turun kaupunkiseudulla välttämättömänä, koska vastaavaa kuntarakenteen tarkastelua ei ole seudulla milloinkaan tehty.

Mikäli selvitykset ehdotetuissa kuntaryhmissä johtaisivat kuntarakenteen muutoksiin esimerkiksi Turun, Kaarinan ja Liedon osalta, olisi se merkittävä kehitysaskel Turun ydinkaupunkiseudun kuntarakenteessa, joka veisi eteenpäin kuntarakennemuutuksen tavoitteita kaupunkiseudulla.

Kuitenkin huomioiden kuntarajat ylittävä yhtenäinen yhdyskuntarakenne, tehokkaan maankäytön ja elinkeinoelämän edellytykset sekä Turun kaupungin näkemykset kuntarakenteen kehittämistarpeista ydinkaupunkiseudulla, kuntajakoselvityksessä on välttämätöntä tarkastella kuntarajoja Turun, Raision ja Ruskon raja-alueilla, vaikka ne kuuluvatkin eri selvitettäviin kuntaryhmiin.

Selvitysten jälkeen on oltava valmius ehdottaa kuntarakennelain tarkoittamia kunnan osien siirtämisistä toiseen kuntaan (osakuntaliitoksia) Turun, Raision ja Ruskon kesken, mikäli ne katsotaan selvitysten johtopäätöksenä tarkoituksenmukaisiksi.

Liite 1 Kannanotto Turun seudun kuntajakoselvityksen jatkotyöskentelystä

Oheismateriaali 1 Turun seudun selvitysalueen kuntarakennevaihtoehdot, yhdistymisperusteet ja jatkovalmistelu

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	4
Kaupunginhallitus	327	18.08.2014	1	
Kaupunginvaltuusto	125	25.08.2014	5	

Kaupunginvaltuusto merkitsee selvityksen kuntajakoselvityksen tilanteesta sekä liitteenä olevan kannanoton tiedoksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Kv § 125

Liite 1 Kannanotto Turun seudun kuntajakoselvityksen jatkotyöskentelystä

Oheismateriaali 1 Turun seudun selvitysalueen kuntarakennevaihtoehdot, yhdistymisperusteet ja jatkovalmistelu

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee selvityksen kuntajakoselvityksen tilanteesta sekä liitteenä olevan kannanoton tiedoksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

tied Konsernihallinto, vetovoimatoiminnot